

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 3047/2023
30.10.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранке Дражић, председника већа, Марине Милановић и Весне Мاستиловић, чланова већа, у парници тужилаца АА из ... и ББ из ..., чији је заједнички пуномоћник Љубица Силић, адвокат из ..., против туженог Друштва за приватно обезбеђење "G4S Secure Solutions" д.о.о. Београд, чији је пуномоћник Јелена Пурић, адвокат из ..., ради поништаја решења о отказу уговора о раду и враћања на рад, одлучујући о ревизији тужилаца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 28/22 од 15.03.2023. године, у седници већа одржаној 30.10.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

I ДЕЛИМИЧНО СЕ УСВАЈА ревизија тужилаца, па се **ПРЕИНАЧУЈЕ** пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 28/22 од 15.03.2023. године, у делу става првог изреке, којим је преиначена пресуда Другог основног суда у Београду П1 704/2021 од 22.09.2021. године у ставу првом изреке и у делу става другог изреке којим је одбијен тужбени захтев за враћање на рад, и у ставовима другом, трећем и четвртном изреке, тако што **СЕ ОДБИЈА** као неоснована жалба туженог и потврђује пресуда Другог основног суда у Београду П1 704/2021 од 22.09.2021. године, у ставу првом изреке, у делу става другог изреке којим је обавезан тужени да тужиоце врати на рад и у ставовима трећем и четвртном изреке.

II ДЕЛИМИЧНО СЕ ОДБИЈА, као неоснована ревизија тужилаца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 28/22 од 15.03.2023. године у преосталом делу става првог изреке, којим је преиначена пресуда Другог основног суда у Београду П1 704/2021 од 22.09.2021. године у преосталом делу става другог изреке и одбијен тужбени захтев за враћање тужилаца на радна места- службеник обезбеђења на којима су тужиоци радили до доношења решења о отказу уговора о раду.

III ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени да тужиоцима на име накнаде трошкова жалбеног поступка исплати 174.375,00 динара, са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате и да на име накнаде трошкова ревизијског поступка исплати 49.500,00 динара, све у року од 8 дана од дана пријема преписа пресуде.

IV ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев туженог за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Другог основног суда у Београду П1 704/2021 од 22.09.2021. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев, поништена су као незаконита решења туженог о отказу уговора о раду тужиоца АА бр. ../17 од 11.05.2017. године и тужиоца ББ бр. ../17 од 11.05.2017. године. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиоце врати на рад, на радна места- службеник обезбеђења на којима су тужиоци радили до доношења решења о отказу уговора о раду. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да тужиоцима на име накнаде трошкова парничног поступка солидарно исплати 236.250,00 динара. Ставом четвртим изреке, одбијен је као неоснован захтев туженог за накнаду трошкова парничног поступка.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 28/22 од 15.03.2023. године, ставом првим изреке, првостепена пресуда је преиначена у ставовима првом и другом изреке, тако што је одбијен тужбени захтев да се пониште као незаконита решења туженог о отказу уговора о раду и да се обавезе тужени да тужиоце врати на рад, на радна места- службеник обезбеђења на којима су тужиоци радили до доношења решења о отказу уговора о раду. Ставом другим изреке, преиначена су решења о трошковима парничног поступка, садржана у ставовима трећем и четвртим изреке првостепене пресуде, тако што је одбијен захтев тужилаца за наканду трошкова парничног поступка, обавезани тужиоци да туженом на име накнаде трошкове првостепеног поступка исплате 234.000,00 динара, а изнад досуђеног износа одбијен захтев туженог за накнаду трошкова првостепеног поступка. Ставом трећим изреке, обавезани су тужиоци да туженом на име накнаде трошкове жалбеног поступка исплате 172.125,00 динара, са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате. Ставом четвртим изреке, одбијен је захтев тужилаца за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правоснажне пресуде донете у другом степену, тужиоци су благовремено изјавили ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужени је поднео одговор на ревизију.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/2011....10/2023, у даљем тексту: ЗПП), Врховни суд је оценио да је ревизија тужилаца делимично основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а у поступку пред другостепеним судом нису учињене ни друге битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. ст. 1. и 2. ЗПП, због којих се ревизија може изјавити.

Према чињеничном стању утврђеном у првостепеном поступку и на основу спроведене расправе и допуњеног доказног поступка пред другостепеним судом, тужиоци уговором о раду од 28.01.2015. године засновали радни однос код туженог на радном месту Службеника обезбеђења ЦИТ-а - транспорт вредносних пошљици возилом. Решењима туженог од 11.05.2017. године отказан им је уговор о раду, због

учињених повреда радних обавеза и непоштовања радне дисциплине прописаних Законом о раду и Правилником о раду туженог. Стављено им је на терет да су 27.01.2017. године, радећи у двочланом тиму, одбили да благовремено задуже средства за рад и отпочну обављање радних задатака сходно распореду и налогу ЦИТ-а, иако их је директор сектора ВВ неколико пута упозорио да касне са почетком обављања својих радних задатака, о чему је сачинио службену белешку 28.02.2017. године, у којој је констатовано да је требало да задуже оружје у 05,55 часова, за шта им је уобичајено потребно између 7 и 10 минута и да отпочну транспорт, а да су транспорт отпочели тек у 06,57 часова, да су на први „стоп“ дошли у 07,00 часова, а да су базу туженог напустили у 06,57 часова, што указује на нетачно време евиденције „стопа“, с обзиром да је први „стоп“ удаљен од базе 6 километара, док су на другом „стопу“ требало је да буде између 07,00 и 08,00 часова, а да су на исти стигли у 08,20 часова. Стављено им је на терет и да су 29.03.2017. године опет нетачно унели време првог „стопа“ у 06,30 часова, на шта указује чињеница да су базу напустили тек у 06,43 часова, да су истог дана одбили дежурство, које је било предвиђено да обаве тог дана и да су наведена понашања тужилаца проузроковала значајна кашњења у обављању радних задатака и то у тренутку врхунца операције ЦИТ. Из налога за ЦИТ за 27.01.2017. године утврђено је да је ЦИТ почео у 05,45 часова, да је завршен у 14,15 часова, да је први „стоп“ био између 07,00 и 07,20 часова, без планираног времена доласка, да је други „стоп“ евидентиран између 08,20 и 08,25 часова, са планираним временом 07,00-08,00 часова, да је трећи „стоп“ евидентиран између 08,00 и 08,05 часова са планираним временом 07,30-08,30 часова, а да је четврти „стоп“ евидентиран између 07,35 и 07,45 часова са планираним временом 07,30 и 08,30 часова. Из дневне листе задужења оружја за 27.01.2017. године утврђено је да је тужилац ББ тога дана задужио оружје у 05,45 а раздужио у 14,20 часова, а тужилац АА да је задужио оружје у 06,00 а раздужио у 14,15 часова, а из контроле возила ЦИТ-а да је 27.01.2017. године возилу 131 евидентиран излазак на рампи у 06,57 часова, а дана 29.03.2017. године у 06,43 часова. Тужиоци су у исказима датим пред првостепеним судом и на рочишту одржаном пред другостепеним судом изјавили да су увек долазили на посао на време и уносили тачне податке о изласку на терен, да нису одбили дежурство и да сматрају да им је отказ дат због формирања синдиката чији су били чланови. Радно време тужилаца отпочињало је углавном у 06,00 часова, а да су долазили и око 05,30 часова. Уговорено 40 часова рада недељно, али је то често фактички трајало и дуже. Радно време им је започињано од тренутка када задуже оружје, кључеве од аутомобила и документа потреба за рад. Распоред рада је правио диспечер за наредни дан и објављиван је претходног дана на огласној табли, али да их је углавном диспечер телефоном обавештавао о распореду рада у поподневним часовима претходног дана за наредни дан. Када дођу на посао електричном картицом се идентификује ко је и када дошао на посао, на који начин су и излазили са посла, а електронска контрола за излазак возила не постоји, већ је портир на пријавници на папиру уписивао време изласка, регистрацију и ИД возила. План пута није постојао већ су постојали „стопови“ односно адресе клијената до којих треба да дођу и доведу пошиљку, на које су углавном стизали на време, али да ако су и некад каснили то није утицало на обављање задатака. Углавном су дежурали средом, али је то било промеливо, а и другим данима по налогу диспечера су остајали да одраде и послове које дежурне екипе нису успевале да обаве. Што се тиче дежурства 29.03.2017. године, диспечер ГГ је тужиоце око 13-14,00 часова обавезио да су дежурни на експозитурама Поштанске штедионице и да они нису одбили дежурство, иако је тужилац ББ рекао да није способан, јер је физички преуморан, већ да су тог дана радили до 17,00-18,00 часова.

На утврђено чињенично стање, првостепени суд је применио материјално право из одредбе члана 179. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05...75/14), чланова 55. и 57. Правилника о раду туженог од 30.06.2016. године, цитираних у образложењу првостепене пресуде и након оцене да тужиоци нису учинили повреде радне обавезе и радне дисциплине које су им побиганим решењима стављене на терет усвојио тужбени захтев за поништај решења о отказу уговора о раду и враћање тужилаца на рад.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и тужбени захтев одбио као неоснован. Према датим разлозима, оспорена решења о престанку радног односа су правилна и на закону заснована, јер су тужиоци остварили биће непоштовања радне дисциплине. Ово због тога што су 27.01.2017. године имали обавезу да започну рад на терену у 06,00 часова, при чему су се опремом задужили у 05,45 часова, да су имали „стопове“ за поште, где су морали тачно на време да долазе сходно налогу за тај дан, да су у свом изјашњењу навели да су каснили, али да то није било од утицаја на обављање задатака, као и да је било неспорно да су један дан у недељи дежурали, обично да су средом радили дежурства, а да су 29.03.2017. године првобитно одбили, а потом одрадили дежурство тог дана, па како је за отказ уговора о раду довољно утврђење да су запослени извршили радње које су им као повреда радне обавезе и дисциплине стављене на терет, за законитост решења о отказу уговора о раду је без значаја чињеница да није настала штетна последица за послодавца, односно чињеница да су тужиоци упркос кашњењу 27.01.2017. године одрадили све „стопове“ и да су одрадили послове дежурства 29.03.2017. године, јер штетна последица није предвиђена као објективни услов инкриминације.

По оцени Врховног суда основано се ревизијом тужилаца указује да се наведено становиште другостепеног суда у погледу законитости решења о отказу уговора о раду не може прихватити као правилно.

Тужени, на коме је био терет доказивања, није доказао да је постојао основ за престанак радног односа тужиоцима, јер предложеним и изведеним доказима у поступку није доказао да су тужиоци извршили радње које су им решењима о отказу уговора о раду стављене на терет. Писани докази у списима, пре свега налог за ЦИТ и дневна листа задужења оружја за 27.01.2017. године, указују на правилно утврђену чињеницу да је тог дана ЦИТ почео у 05,45 часова, када су се према утврђеном чињеничном стању тужиоци задужили опремом за рад, као и да је први „стоп“ био између 07,00 и 07,20 часова, али без планираног времена доласка. Из наведеног произлази правилан закључак првостепеног суда да тужени није утврдио правила и процедуру у вези планираног времена доласка на први „стоп“, те да се тужиоцима не може ставити на терет да су најпре одбили да благовремено задуже средства за рад, а потом и да нису благовремено приступили првом „стопу“, односно задатом месту испоруке. Притом, тужени није доказао постојање итинерара за возила пратње новца, односно маршруту, правац кретања и план пута да би се могло утврдити кашњење тужилаца на „стопове“. По оцени Врховног суда правилна је и оцена првостепеног суда да тужиоци нису учинили ни повреду која им је стављена на терет на дана 29.03.2017. године, односно да су одбили обављање дежурства. Тужени није доказао да је за тај дан постојао писани унапред припремљени план дежурства о ком су тужиоци били благовремено обавештени, јер из утврђеног чињеничног стања произлази да је

тужиоце тог дана око 13-14,00 часова диспечер ГГ усмено обаветио да су дежурни на експорзитурама Поштанске штедионице као и да они, иако је тужилац ББ изјавио да је уморан, нису одбили дежурство, већ да су тог дана наложено дежурство одрадили.

Имајући у виду све наведено, погрешно је другостепени суд применио материјално право када је преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев за поништај решења о отказу уговора о раду и за враћање на рад.

По оцени Врховног суда није наступио основ за престанак радног односа тужилаца отказом уговора о раду на основу члана 179. став 2. тачка 1. и 5. и став 3. тачка 8). Закона о раду, што решења о отказу уговора о раду чини незаконитим, па су као таква правилно пресудом првостепеног суда поништена. Последица поништаја решења о отказу уговора о раду је у смислу члана 191. став 1. Закона о раду реинтеграција запосленог, при чему суд нема могућност да наложи послодавцу да врати запосленог на радно место на ком је радио пре отказа уговора о раду, већ да га врати на радно место које одговара његовој стручној спреми, а у циљу извршења одлуке о враћању тужиоца на рад.

Стога је Врховни суд применом члана 416. став 1. ЗПП, ставом првим изреке делимично преиначио другостепену пресуду тако што је одбио као неосновану жалбу туженог и потврдио првостепену пресуду у делу којим су поништена решења о отказу уговора о раду и тужени обавезан да тужиоце врати на рад и да им накнади трошкове првостепеног поступка, а у преосталом делу ставом другим изреке, применом члана 414. став 1. ЗПП, одбио као неосновану ревизију тужилаца изјављену против одлуке другостепеног суда којом је одбијен тужбени захтев за враћање тужилаца на радна места - службеник обезбеђења на којима су тужиоци радили до доношења решења о отказу уговора о раду.

Тужиоцима према коначном успеху у спору, применом одредби чл. 153, 154. и 163. ЗПП припада право на накнаду трошкова жалбеног поступка у износу од 174.375,00 динара, и то применом тарифног број 17. Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката важеће у време предузимања парничних радњи за састав једног поднеска у износу од 24.750,00 динара, за заступање од стране пуномоћника адвоката на пет одржаних рочишта у износу од по 27.000,00 динара (135.000,00 динара) и за приступ пуномоћника адвоката на једном неодржаном рочишту у износу од 14.625,00 динара. На досуђени износ трошкова жалбеног поступка тужиоцима применом чл. 277. и 324. Закона о облигационим односима припада законска затезна камата од извршности пресуде до исплате. Одредбом члана 154. став 1. ЗПП је прописано да ће суд приликом одлучивања који ће трошкови да се накнаде странци да узме у обзир само оне трошкове који су били потребни ради вођења парнице. О томе који су трошкови били потребни, као и о износу трошкова, одлучује суд ценећи све околности. Тужиоцима не припада право на накнаду трошкова за састав одговора на жалбу туженог, јер та радња није била нужна радња за одлучивање. Приликом одлучивања, Врховни суд је имао у виду и постављени и опредељени захтев тужилаца за накнаду других трошкова, али је ценећи све околности одлучио да се не ради о трошковима који су били потребни ради вођења парнице, тим пре што пуномоћник тужилаца није доставио доказе о стварним путним трошковима чију накнаду тражи. Тужиоцима према претежном успеху у ревизијском поступку, а у границама постављеног и опредељеног захтева, припада право на нанаву трошкова ревизијског

поступка за састав ревизије у износу од 49.500,00 динара применом тарифног број 17. Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката важеће у време предузимања ове парничне радње. Из наведених разлога, применом члана 165. ЗПП одлучено је као у ставу трећем изреке.

Туженом не припада право на накнаду трошкова ревизијског поступка, јер састав одговора на ревизију није била нужна радња за одлучивање у ревизијском поступку, па је применом члана 165. ЗПП одлучено као у ставу четвртом изреке.

**Председник већа – судија
Бранка Дражић,с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**